



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1624. usque ad annum 1627

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1778

VD18 90118863

§. 3. Præcipui Societatis Theologi Doctrinæ suæ rationem reddere jussi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67369)

Sæc. XVII.
A. C. 1626.

§. III.

Præcipui Societatis Theologi doctrinæ suæ rationem reddere jussi.

*Gramond.
l. c. Argen-
tre l. c.
Abrege
Chronol.
t. 3. p. 427.*

Præterea sequenti die Senatus, Regis jussu Patri Cottono Parisinæ Provinciæ Provinciali, necnon Patri Ignatio Armando Claramontani Collegii Rectori, ac quatuordecim præcipuis Societatis Jesuiticæ Theologis diem dedit, ut in judicio comparentes, de Societatis doctrina circa Regum potestatem palam rationem redderent, atque ad quæstiones sibi proponendas integra fide responderent. Præstituta igitur die Jesuitæ sistuntur in judicio, ac præ ceteris P. Cottonus a Verduno primo Præsede interrogatus, cum ipsi, qui tot hominum conscientias in Cathedris, pulpitis & Sacro Tribunali moderantur, & juventutem in Scholis instruunt, nil scriberent contra perniciosam Santarelli doctrinam? ad hoc respondit P. Cottonus, prudentiam exigere, ut nihil ea de re in publicum emittant; nam Scriptorem natione Galum vapulaturum Romæ, Italum Parisiis, totamque Societatem in discrimen adducturam, hanc vero in id esse intentam, ut neminem offen-

dat. Percepto hoc responso Jesuitis a **Sæc. XVII.**
 Curiz Patribus prima hæc propone- **A.C. 1626.**
 batur quæstio: *Probaturne vobis perni-*
ciosus Santarelli liber editus sub hoc titulo:
tractatus de hæresi? ad hoc P. Cotto-
 nus pro se, suisque sociis præsentibus
 ita respondit: *adeo illum improbamus, ut*
etiam contra ejus doctrinam scribere parati
simus, decemque exemplaria, quæ ad no-
stras manus pervenerunt, suppressimus.
Quid! suppressimus, regessit Cancellarius
unde vobis ea auctoritas? ad hoc Patre Cot-
 tono reponente, quod id sibi licere exi-
 stimarit, Senatores interrogarunt, *quare*
hæc exemplaria, uti nuper a Senatu man-
datum, ad Cancellarium vel primum Præ-
sidem non detulistis? responderunt Je-
 suitæ: *nos ad plures alias obedientias,*
quam ceteri Religiosi, obstricti sumus: Postea
 Senatores plura alia ex Jesuitis scisci-
 tabantur, quæ omnia tam interrogata
 quam responsa veluti per dialogum suo
 ordine referimus.

Senat. *Quare improbatis perversam*
hanc doctrinam, quam tamen Mutius Vi-
telleseus Societatis vestræ Generalis Romæ
approbat, uti nostis?

Jesuitæ, *novimus equidem, nec nega-*
mus hanc doctrinam Romæ a nostris appro-
batam, sed quare nobis imputabitur error
Transalpinus, cui nemo nostrum subscribit
in Gallia?

Aa 3

Senat.

Sæc. XVII. Senat. *Eja ergo: ad hæc duo respon-*
A. C. 1626. *dete: creditis, quod Gallia Regi in sua di-*
tionem jus omne in suos subditos sit? aut
creditis, quod aliqua extera potestas possit
Et debeat sese ingerere, Regisque Personam,
aut Ecclesie Gallicanae tranquillitatem per-
turbare valeat?

Jesuitæ. *Non, nam credimus, quod*
Regi jus omne sit quoad temporalia.

Senat. *Quid temporalia! loquimini*
distincte, Et dicite nobis, creditisne vos,
summo Pontifici jus esse in Reges, ut per
excommunicationem sacris ipsos interdici,
subditos sacramento fidelitatis solvere, Ro-
gnumque in prædam dare valeat?

Pater Cottonus. *Absit verbo invidiam*
excommunicari Christianissimum Regem!
absit omen! Quis credat primogenitum Ec-
clesiæ futurum aliquando Matris hostem,
quam protexit semper, Et protegit? qui
excommunicandum, qui continuo pugnat
hæresi in Regno suo extirpanda?

Senat. *Verum vester Generalis, qui*
hunc librum approbavit, tenet hanc sen-
tentiam velut infallibilem: num diversa
vobis est a Præposito, Societatis vestra
Generali sententia?

Jesuitæ: *Qui Romæ degit Præpositus*
vester Generalis, vix est, quod improbare
possit, quod Roma probat.

Senat. *Sit ergo illi sua opinio, que-*
nam autem est vestra?

Jesui-

Jesuitæ: *Plane illi contraria.*

Sæc. XVII.

Senat: *Quid autem faceretis, si vos Romæ essetis?*

A. C. 1626.

Pater Cottonus: *Mutaretur nobis animus cum cælo, & sentiremus, uti Romæ.*

Senat: *respondete præcise, procul sint ambages & subterfugia vestra: quid censeat Societas vestra (ut universa est) de Romanæ Sedis in Reges potestate?*

Ad hæc Pater Cottonus ceterorum nomine supplicabat, ut ei desuper cum Sociis suis communicandi facultas concederetur, qua illis a Senatu data per dimidiam ferme horam in separato cubili conferebant, ac paulopost reversi ad priorem interrogationem ita responderunt: *Nobis cum Sorbona & Galliæ Clero ERIT assensus in eandem doctrinam UNIVOCUS: Cum autem in his verbis Senatores æquivocationem latere crederent, hinc regesserunt: Explicate apertius mentem vestram, quænam est hæc Sorbonæ doctrina, quam probatis? Tum Pater Cottonus respondit, si exiguum tempus conceditis nobis, dabimus ex scripto sententiam, in quam vix est modo sperandum, ut conveniamus per angustias temporis: ad hanc petitionem Senatus respondit: Ite, conceditur vobis tridui spatium, mox tamen eisdem scriptum exhibebatur approbandum & subscribendum,*

Aa 4

dum,

Sæc. XVII. dum, in quo hæc quatuor propositiones
A. C. 1626. nes continebatur.

I. Reges potestatem suam Regnumque a nemine accepisse, nisi a Deo, & suo gladio.

II. Papam nullam habere potestatem, nec coercitivam nec directivam in supremos Principes.

III. Regem non posse excommunicari.

IV. Papam non posse subditos liberare a juramento fidelitatis, nec Regnum interdicto subicere sub quacunque causa vel obtentu.

Eadem die ex Jesuitis nonnulli ad ædes Nuntii Apostolici convolabant, ibidemque per sex circiter horas presente etiam Belgii Oratore deliberabant. Interea vero Regius Senatus die decima septima ejusdem Mensis declarabat, quod ad conservandam Regiam auctoritatem, atque Ecclesiæ Gallicanæ juramento omnino necessarium esset, ut Jesuitæ librum & doctrinam Patris Santarelli damnarent, hujusque damnationis testimonium scriptotenus ad Curiam deferrent, ac contrariæ doctrinæ argumenta post bimestre proponerent, si-
cus tanquam Majestatis læsæ rei & tanquam publicæ tranquillitatis perturbatores plectendi. Porro juxta hanc Senatus sententiam Richelius Cardina-
lis

lis certam normam a Marillaco Regii Sæc. XVII.
 Sigilli Custode conceptam Jesuitis pro- A. C. 1626.
 posuit, vi cujus censuræ a Facultate Pa-
 risina & Clero pronuntiata subscribere
 tenerentur. Promiserat quidem P. Cot-
 tonus, subscripturos Jesuitas, si Sor-
 bona & Clerus Gallicanus pariter velit
 subscribere: addebat tamen, suum non
 esse, superioribus Ecclesiasticis legem
 ponere, nec aliis, quæ ante se fuissent,
 Ecclesiæ partibus: præsertim, cum Sta-
 tibus Generalibus Regni anno 1614. vi-
 sum fuerit, hoc argumentum non at-
 tingere, idque ab ipsomet Rege fuisset
 approbatum: Verum Edmundus Riche-
 rius, quantumvis Jesuitæ eum sibi in-
 sensum, hancque litem *primum iræ suæ*
in Societatem effectum fuisse crediderint,
 eisdem tamen in arcto positis opportu-
 num suggessit consilium, significans,
 a Jesuitis nil aliud exigendum, nisi ut
 subscriberent formulæ, qua promitte-
 retur, quod velint signare censuram a
 Sorbona, & Clero Gallicano in Santa-
 relli librum ferendam, prout P. Cotto-
 nus antea pollicitus erat.

§. IV.

*Jesuitarum declaratio circa articulos
 sibi a Parisiensi Senatu pro-
 positos.*

Aa 5

Evo-